

125-148=24db

MAZÁNTUL

Politikai
napilap

ELŐFIZETÉSI ÁRA

Éves előfizetésben átvéve:
 Budapesti levelezési díj nélkül 16 K.
 Budapesti levelezési díj 4 K.
 Budapesti levelezési díj 20 K.
 Budapesti levelezési díj 3 K.
 Budapesti levelezési díj 24 K.
 Budapesti levelezési díj 6 K.
 Egyes szám ára fillér.

Megjelenik minden nap, a hétéves
 Gáspár utáni napok kivételével.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 8.
 A szerkesztőség kéziratok vevőre
 adására vagy megőrzésére nem
 vállal felelősséget.
 Előfizetések és hirdetések a kiadó
 hivatalához intézendők.

III. évfolyam 125. szám.

Nagyvárad

Péntek, 1917 június 1.

Dr Cziffra Kálmán főispán lemondása.

Benyújtotta lemondását a miniszterelnökhöz.

A kormányválságnak Nagyvárad városára nézve igen sajnálatos következménye állott elő: Dr Cziffra Kálmán főispán benyújtotta lemondását.

A lemondás hírére az egész város pártkülönbség nélkül őszinte sajnálkozással fogadja; a város érdekében kívánatos, hogy a lemondás csak formai következménye legyen a kormányválságnak. Általános az óhaj, hogy bármi lesz is a kormányválság megoldása, dr Cziffra Kálmánt és azt az értéket, melyet az ő egyénisége Nagyvárad városára számára jelent, ne veszítse el ez a város a jövőre. Cziffra Kálmán főispánsága biztató jövőt jelentett erre a városra s ezt nagy kár volna politikai pártrendszerek változásával elválhatatlan hangulatba hozni.

Körülbelül egy évvel ezelőtt foglalta el Nagyvárad város főispáni székét dr Cziffra Kálmán.

A város polgársága ismerve dr Cziffra Kálmán kiváló egyéniségét, személyes jeles tulajdonait s eddigi eredményes köstervekenységét, általános örömmel, bizalommal és jó reménységgel fogadta kinevezését és sokat várt az ő buzgó, tisztelettel működésétől a város és annak közönysége javára.

És dacára eddig még rövid működésének, igazolva látta a polgárság az örömet, és a remények valóra válását mind jobban és jobban tapasztalta.

A mostani kormányválság sajnos megzavarta ezt a nyugodt helyzetet.

Mint biztos forrásból értesülünk, dr Cziffra Kálmán már tényleg beadta lemondását Nagyvárad város főispáni székéről s a lemondás már a miniszterelnök előtt van.

A lemondás elfogadása, vagy dr Cziffra Kálmánnak a főispáni székben további megmaradása természetesen a bekövetkezendő politikai alakulásoktól függ. Nagyvárad város érdekében kívánatos, sőt szükséges volna, hogy ne veszítse el dr Cziffra Kálmán fő-

ispánt, akit a közönység tisztelete, szeretete oly bensőleg vesz körül. Az ő hivatalos és társadalmi buzgó működése egy könnyen alig lenne pótolható s nem lenne könnyű feladat, hogy megtalálják azt a férfit, akit méltóképpen betölthetné helyét, amelyet szívesen nem büszkélkedni, a város olyan igaz szeretetével, s olyan kiváló egyéni jeles tulajdonokkal dr Cziffra Kálmán betöltött és akinek távozását őszinte fájdalommal fogadná itt mindenki.

Bizunk benne, hogy a lemondás a mostani politikai aktusnak csak egy mulékony mozzanata lesz s dr Cziffra Kálmán gazdasági tapasztalatait, nagy közigazgatási képességeit, a város polgársága iránti meleg szeretetét és más, fel sem sorolható kiváló nemes tulajdonait továbbra is bírnunk fogjuk Nagyvárad város főispáni székében.

Ugy legyen! Ez Nagyvárad minden polgárának hő óhajta.

Az orosz hadsereg válságos helyzete.

Budapest, május 31. (Saját tudósítónktól.) A Times tudósítója beszélgetést folytatott a frontra utasított Kerenskyvel, aki elmondta, hogy a különböző frontokon mit tapasztalt. A fegyelem tekintetében sok kívánni való van, sőt a hadsereg részéről a fraternizmus sem szűnt meg, amely egyre rosszabb a katonai helyzetre. A hadianyag pótlása hosszú ideig szünetelt. A vesérkar és a tiszték lemondása is aggasztó tüneteket mutat.

Az orosz kormány Nagy-Szerbia ellen.

Budapest, május 31. (Saját tudósítónktól.) Stockholmból jelentik: A Novoje Vremja szerint az orosz kormány a szerb kormány felkérésére azt válaszolta, hogy Nagy-Szerbia alakítását a saját részéről kívánatosnak nem tartja, az ilyen hadicélokat nem fogja támogatni.

A pápa békefelhívása a monarchiához.

Budapest, május 31. (Saját tudósítónktól.) A National Zeitung jelenteti Amsterdamból: A Tijd római levelezője, aki a Vatikánból információkat szokott kapni, jelenti, hogy Benedek pápának az a szándéka, hogy legközelebb a legkomolyabb alakban új békejavaslatokkal áll elő. A pápa felhívását elsősorban az osztrák-magyar monarchiához fogja intézni.

Az Isonzó mentén tüzérségi harcok.

Keleti és délkeleti harctér. Budapest, május 31. (Hivatalos.) Változatlan.

Olasz harctér. Budapest, május 31. (Hivatalos.) Az Isonzó mentén a tegnap nap folyamán csak tüzérségi harcok voltak. Éjjel San Giovaninál, Monfalconétól délnyugatra az olaszoknak két előtörését visszavertük.

A vesérkar főnöke.

Egyes szám ára 12 fillér.

A király trónbeszéde a Hofburgban.

Budapest, május 31. (Saját tudósítónktól.) Bécsből jelentik:

A király mai trónbeszédében, amelyet délelőtt 11 órakor a Hofburgban mindkét Ház tagjai jelenlétében elmondott, elsősorban megemlékezett az aihunyt király áldásos munkálkodásáról. Uralkodását az ő mintája szerint fogja folytatni, amelyhez erőt érez magában.

Asután a háborúról emlékezik meg. Kifejezi óhaját, hogy az ellenfél jövőbeni belátása a vérontásnak végét fog vetni. Ha azonban szükség lenne, a beosztásos békét fegyverrel is kikényszerítjük.

Utal az oroszországi mozgalmakra, amelyek arra irányulnak, hogy a jövőben a javak megosztassanak, mielőtt azokat az esztelen háború elpusztítja.

Köszönő és hálatelt szavakkal emlékezik meg a népek eddigi áldozatkészségéről, hangsúlyozza, hogy az új termésig hátralevő idő a legnehézebb. Reméli, hogy a lakosság eme legnehézebb próbát is le fogja győzni.

Ennek az eredményes munkának érvényrejutása lesz a kiegyezés Magyarországgal, amely a legutóbbi időben folytatott megbeszélések és tárgyalások folytán a törvényhozás elé fog kerülni. Végül hangsúlyozza a hasznát hajtó belső munka ápolását és a testvéries egyetértést Magyarországgal.

Návay Lajos a királynál.

Budapest, május 31. (Saját tudósítónktól.) A Budapesti Tudósító jelenti Bécsből: Návay Lajos titkos tanácsos, volt képviselő-hési elnök ma délután 6 órakor kihallgatáson jelent meg a királynál.

Az audienca informatív jellegű volt, amelyen Návaynak alkalma volt a válságról és a kibontakozásról vallott nézeteit a király előtt feltárni. Döntés természetesen nem történt.

A kiegyezés műve változatlan marad.

A Budapesti Tudósító jelenti Bécsből: Nagy állásu személy, aki az eddig lefolyt kihallgatásokról pontosan informálva van, a következő kijelentést tette:

Az új miniszterelnök designálására elsősorban a választójog kérdésében való állásfoglalás lesz irányadó.

Ami a kiegyezést illeti, a korona azon az állásponton van, hogy a monarchia kétféle államának eszen különösen gondosított politikai művét változatlan formában kell tető alá hozni és hogy azon változtatásra annál kevésbé lehet gondolni, mivel a kiegyezés operatumnának újból való kérdésessé tétele kereskedelempolitikailag lehetetlenül lenne bennünket és a legnagyobb komplikációt idézné elő. Arról, hogy a kiegyezést, amelyet a legnehézebb tárgyalások után a monarchia mindkét államára néve üdvös befejezésre juttattak, most újra tárgyalják, a korona véleménye szerint szó sem lehet. Minden eljövendő miniszterelnöknek, aki átveszi Tisza sikkét, ezen három esztendő munkában megállapított kiegyezéssel, mint megváltozhatatlan operatumnak kell személnie.

Az orosz frontkongresszus a békéért

Budapest, május 31. (Saját tudósítónktól.) Stockholmból jelentik: A front kiküldött kongresszusa határozati javaslatot fogadott el, amely szerint:

A hadsereg kijelenti, hogy minden intézkedést meg kell tenni, hogy vége legyen a vérfürdőnek és annexió s hadikárpótlás nélküli béke következze.

Az orosz katonaság kénytelen saját pusztá kezével intézni támadást az ellenség drótsövénnye ellen, amikor az ellenség ugyanezt tüzéséggel készíti elő.

Végül bizalmukat fejezik ki a katonamunkástanácsnak.

Anglia helyzete nyugtalanító.

Budapest, május 31. (Saját tudósítónktól.) Berlinből jelentik: Az angol élelmezési államtitkár egy legutóbbi ülésen kijelentette, hogy Angliának az utóbbi időben valamivel kevesebb a hajóvesztesége, mint az előtt. A helyzet nyugtalanító, azonban talán még nem kétségbeesítő.

Az angol támadásokat visszavetették a németek.

Berlin, május 31. A nyugati hadszíntérről jelentik:

Nyugati harcok.

Rupprecht bajor trónörökös vezértábornagy hadserege. Ypera és Viduaste hajlásban az élénk tűzvérségi tevékenység tovább tart. A Scarpától közvetlenül délre több angol századot, amelyek este meglepő előretöréseket intéstek árkaik ellen, nagy veszteségekkel visszautasítottuk. A tűz rövid fokozását éjszaka Moncy és Guenapa között is angol támadások követték.

Nyugatporoszországi ezredék sülős közharcban visszavetették a több ízben előretörő ellenséget.

A német trónörökös hadcsoportja. A Chemin des Dames hegyhát harcában és a Champagne nyugati részén a tűzvérségi harc ismét jelentékenyen erősödött.

As Aisne déli partján nyugatrajval csapatok kiterjedt robbantások után több francia

árkot rohammal elfoglaltak: 40 fogolylyal és néhány géppuskával tértek vissza.

Oberivétől keletre egy felsőrajnai ezred osztagai egy felderítő vállalkozást hajtottak végre, amelynek során 50 embert elfogtak. Az éjszaka folyamán a Mass nyugati partján élénkebb lett a tűzvérségség.

Albrecht württembergi herceg hadcsoportja Nincs újság.

Keleti harcok.

As általános helyzet nem változott.

Sikeres előtéri harcok a Cserna hajlásban.

Macedóniai front.

Német és bolgár partizán különítmények a Cserna hajlásban és a Vardar nyugati partján sikeres előtéri harcokban számos foglyot ejtettek.

Ludendorff, első főszállásmester.

A szociálista kongresszus előkészületei.

Budapest, május 31. (Saját tudósítónktól.) Stockholmból jelentik: A holland skandináv bizottság arról értesül, hogy az angol munkás szociálista szövetség résztvesz a stockholmi kongresszuson.

Berlinből jelentik: Az itteni szociálista körök a franciák részéről kiküldött megjelenését tudomásul vették. Nem bizonyos, hogy a németek a franciákkal közvetlenül vagy a semlegesek közvetítésével tárgyalnak-e.

Elszász Lotharingiára nézve az ellenségnél ellentétek állanak fenn. Valószínűleg a franciák népszavazással állapítják meg, hogy mit határoz a nép ebben a kérdésben.

Antant miniszterek Jassyban.

Budapest, május 31. (Saját tudósítónktól.) Bernből jelentik: A Petit Journal jelenti Jassyból, hogy a román és francia miniszterek oda megérkeztek. Kereszky orosz hadügyminisztert is oda várják.

Nemzetközi konferencia Stockholmban.

Budapest, május 31. (Saját tudósítónktól.) Pétervárról a távirati ügynökség jelenti: A munkás-katonatanács elhatározta a nemzetközi konferencia összehívását. A konferencia székhelyéül Stockholmot jelölték ki, időpontjául pedig július 15-től 31-ig terjedő időt állapították meg.

A Nagyváradi Takarékpénztár önkéntes revíziója.

— A Pénzintézeti Központ kiküldötteinek elismerése. —

Horváth Árpád dr., a Nagyváradi Takarékpénztárnak céltudatos és nagy koncepciókra alkalmas igazgatója, a múlt hetekben Budapesten járt a Pénzintézeti Központ két igazgatójával beható és meggyőző tárgyalásokat folytatott, amelyeknek eredményeként a pénzintézet igazgatósága Hoványi Géza dr. udvari tanácsos elnöklésével egyhangúlag elhatározta, hogy önként felajánlja a Nagyváradi Takarékpénztár revízióra a Pénzintézeti Központnak.

A kötelező revíziót ugyanis politikai okokból elejtette a törvényhozás. A Pénzintézeti Központ tehát barátságos úton keresi a független pénzintézetekkel az érintkezést s e tekintetben a Nagyváradi Takarékpénztár lépése úttörő.

A Pénzintézeti Központ két igazgatója: Windisch Hermann és Karch Kristóf a revízió megajtése végett Nagyváradra érkeztek s a revíziót megajtották. Revízió alá vették a takarékpénztár teljes ügymenetét, vagyoni tételeinek szoliditását, a kihelyezett tőkék honítását. A revízió eredményét a revízorok közlik a Pénzintézeti Központ igazgatóságával s ez értesíti a Nagyváradi Takarékpénztárt, ezenkívül az eredményt közli a szaklapokban és a *Tiszántúl* ban. A revíziót fogantató igazgatók természetesen

csak a Központhoz tesznek jelentést, hivatalos közleményük nem adnak ki, de annyit már közölték velünk, hogy az ügykezelést teljesen rendben találták, s a pénzintézetnél elhelyezett tőkék jó helyen vannak, s a kihelyezett tőkék megfelelően gyümölcsöznek.

Az önként felajánlott revízió eredménye tehát pénzügyileg megbízhatóság és kezelés tekintetében megfelel a törvényes követelményeknek.

Az ilyen revízió a közönség megnyugtatóására s bizalmának erősítésére szerfelett alkalmas, a gazdaközönseget pedig arra sarkalja, hogy betételvel az ilyen revideált intézetet fokozottabban keresse fel. Kívánatos, hogy ezt az úttörő példát, az önkéntes revíziót nemcsak a nagyváradi kis pénzintézetek, amelyeknek hitelkeresés szempontjából szükségük van erre, hanem a többi nagy pénzintézetek is kövessék, mert ezzel megkönnyítik a Pénzintézeti Központ működését, s ha esetleg tévedések fordulnának elő, azokat most könnyen helyrehozhatják. Az első revízió legrégibb, nagy reputejú s széles üzletkörű pénzintézetünkénél ugy folyt le, amint vártuk, igazolta, hogy minden tekintetben méltó a bizalomra s az elismerésre.

A Kereskedelmi és Iparkamarák országos értekezlete.

A katonai leszerelés gazdasági kérdése és a háboru utáni teendők.

Az ország közgazdasági érdekképviseletének legkiválóbb faktora kétségtelenül a kereskedelmi és iparkamarák, akiknek szava, véleménye kellő súlyjal bírnak egy felé a kormánynál, mint lefelé a közönség körében.

A magyarországi kereskedelmi és iparkamarák, tekintettel a háboru végére, már készítik elő a tiszta, hogy a háboru utáni megváltozott viszonyok készületlenül ne találják a nemzetet.

E cél szemellett tartásával a kamarák június hó 6-án az ország fővárosában országos értekezletet tartanak, a legkiválóbb közgazdasági férfiak részvételével.

A napirendre tűzött ügyek felölelik a közgazdasági élet minden vonatkozását, a legkiválóbb előadóktól.

A napirend egyik pontját dr. Sarkadi Lajos, a nagyváradi kereskedelmi és iparkamara kiváló titkára tölti be, aki a háboru utáni lakás ügyéről tart előadást.

Előadása elárulja, hogy kiváló képességgel, tanulmányozta a fontos kérdést, amely a háboruból visszatérő százszázalékos érdekelte érinti mélyen.

A kiválóan érdekes és érvekben gazdag előadás végén a következő határozati javaslatot terjeszti az országos nagygyűlés elé:

Határozati javaslat.

Az országos értekezlet megállapítja, hogy a moratóriumrendelet következményeként a katonai szolgálatot teljesítő, vagy ezekkel egy tekintet alá eső egyénekre, ezek közt első sorban a kisiparosokra és kereskedőkre, de leginkább az ipari munkásokra a háborus laktérhátralek oly súlyos terhet ró, melyet azok az engedett halasztás fokozatos megszüntetéséről kiadott rendelet értelmében való törlesztés esetén, gazdasági létük veszélyeztetése nélkül elviselni képtelenek.

Ugyancsak megállapítja az országos értekezlet, hogy a szóbanforgó teher a háboru sajnálatos következménye és így az állam háborus költségeihez tartozandónak tekintendő, miért is sem a hadbavonult hátralekös bérlőadókat, sem a törvényes kényszer útján hitelezővé vált bérlőadókat jog és különösen méltányosság szerint nem sújtja.

Ezen megállapítások alapján elhatározza az országos értekezlet, hogy felirattal fordul a m. kir. kereskedelemügyi miniszter utján a kormánynak, melyben kéri:

I. a) hogy addig is, míg a lakásügy nagy kérdése megfelelő törvény alkotása útján végleges rendezést nyer, törvényhozás útján gondoskodjék arról is, hogy a háborus laktérhátralek háborus költségeknek elismertessenek;

b) ennek folytán a moratórium-rendeletben és az engedett halasztás fokozatos megszüntetéséről kiadott rendeletben érintett és ezen rendeletek értelmében jogszzerűen laktérhátralekkel tartozó adósok az adósság terhe alól mentesítsenek, amennyiben ezt anyagi helyzetük szükségessége vagy indokoltá teszi;

c) a rendeletek folytán kényszer hitelező-bérlőadókat laktér követeléssel megtéríttessenek és pedig

d) oly formán, hogy alábbi módosítások szerint megállapítandó követeléseiket joguk

legyen azoknak végleges kiegyenlítéséig azon ingatlan hátralekbe beszámítandó, melynek bérlőadójából követelésük ered, oly esetekben pedig, ha a laktérhátralek adómentes hátralek fordul elő, a követelés a hiteles bázis tulajdonos más más ingatlanának adójába legyen beszámítható; ilyenek hiányában pedig az ingatlanra vonatkozó eszményi adó arányában részletenként a végleges kiegyenlítésig a kincstár által megtérítendő, ha

e) a közigazgatási hatóság e célra szolgáló szervezetének bizonyítványával igazolja a követelés fennállását, a követelés összegének számszerűen megállapított nagyságát és azt, hogy ez a hátralekös bérlőkövetelés tényleg moratórium rendelet kényszerítő hatálya és nem mulasztásból, vagy saját elhatározásból származott;

f) ezen most említett szervezet jogosítassék fel, hogy a bérlőt és bérlőadót szankció mellett a valódi tényállás kiderítéséhez szükséges minden adat beszerzésére kényszeríthesse.

g) végül állapíttassék meg, hogy a tehermentesítés katonai szolgálatot teljesítő, vagy ilyenekről tekintett egyének özvegyeit és árváit is az előbbi feltételek mellett megilleti és amennyiben azoktól a hátralekös bérlőadó időközben a hátralekös bérlő bérbeajátta volna, azt visszatéríteni tartozik, természetesen a visszatérített összeg erejéig a beszámítás joga őt és esetben is megilleti.

II. a) Szeresse meg és alakíttassa át a kormány szükséglakásokká mindazon ideiglenes jellegű épületeket, melyek városokban vagy azok szomszédságában a háboru alatt háborus céltól épültek, ha a cél, amely miatt emeltettek, a háboruval együtt megszűnt;

b) ha pedig ilyen épületeket magános vagy valamely vállalkozó cég szeresné meg és azokat átalakítva a fenti cél szolgálatába állítaná, ezen épületek adómenteseknek nyilváníttassanak mindaddig, míg az épületek levő lakások a hatóság által az illetékes kereskedelmi és iparkamara véleményének alapul vételével megállapítandó bérért munkásoknak, kisiparosoknak vagy kiskereskedőknek tényleg bérbe adtnak.

A hadikölcsön jegyzése.

A propagálás eddigi eredménye.

Az előző hadikölcsönök jegyzése érdekében főleg a pénzintézetek és a sajtó agítottak, dolgoztak. A mostani VI ik hadikölcsön sikere érdekében társadalmi úton is hatalmas akció indult meg, dr. Csiffra Kálmán főispán kezdeményezésére s az akciónak eddigi sikere igen eredményesnek mondható nemcsak az elért jegyzések összegéért, hanem főleg azért, mert jórésben olyanokat vont be a hadikölcsönjegyzésbe, akik az eddigi jegyzésekben nem vettek részt s az agitáció nélkül valószínűleg a mostanától is távolmaradtak volna.

Tegnap délután dr. Csiffra Kálmán főispán értekezletet tartott a további propagálás érdekében a városházán, amelyen főleg bankigazgatók, a polgári bizottság által megalkotott intéző és körzeti bizottságok tagjai vettek részt.

Elnöklő főispán felkérte Juricskay Barna tanácsnokot, a propagálás vezetőjét, hogy tájékoztassa az értekezletet a bizottságok eddigi működéséről s az eddig elért eredményről.

Juricskay Barna tanácsos részletes jelentésben számolt be az eddig tartott értekezletekről, a kávéházi propagálási moz-

galmakról a azok eredményéről. A központi iroda megkezdte működését és elgezt a nagy gyűlés határozatainak. Várad-Velencén, az Iparistűlet helyiségében értekezéseket tartottak. Tervbe vették, hogy a Kálvároson, valamint Várad-Velencén a Róhlich vendéglőben értekezéseket tartanak. A kávéházi propagálási összejöveteleken nagy összegeket jegyeztek; a Lloydban pl. 148000 K t, a Fekete Sasban 167000 K t, a Korona kávéházban 187000 K t jegyeztek, mindjárt ott az összejöveteleken. A körzeti bizottságok is megkezdtek működésüket, hársóházra járva. Ettől a legjobb eredmény várható. Bejelentette előadó tanácsnok, hogy a polgári bizottság által eszközölt propagálás eredményes. A kávéházi összejövetelek, valamint a bizottságok működésének eddigi eredménye 1.872.500 korona jegyzés. Orvondatos, hogy a jegyzésben résztvevők kétharmada olyan, akik még egyáltalán nem jegyeztek hadikölcsönt s kétharmada 5000 koronán aluli jegyzés. — A jelentést tudomásul vették.

Javasolta ezután Juricskay Barna tanácsnok, hogy tekintettel arra, miszerint a mozgalom által elért jegyzések a pénzügyi helyzetnek is segítségére voltak, mert a jegyzések átutaltattak hozzájuk, kéri fel a pénzügyi bizottságot, hogy a hozzájuk juttatott jegyzés arányában az Adozatkétség szobrára juttassanak adományokat. Ezzel szemben az Adozatkétség szobrára egy plakettet helyezzenek el, a VI. hadikölcsön érdekében működő polgári bizottság nevében, amelyen az elnök, az intéző bizottság tagjainak, valamint a közvetítő bizottságok elnökeinek nevei legyenek.

A javaslatot elfogadták a szel az értesítést végezték.

Tehenet és sertést a városnak

Rimler és Lukács Nagyszalontán.

Es úgy hangzik, mintha mi követelnénk, holott úgy áll a dolog, hogy a város vezetői ezzel a jelssóval indultak el tegnap Nagyszalontára. Rimler Károly polgármester és Lukács Odón főjegyző elhatározták, hogy idejekorán beszerzik a hússzükségletet. E célból tegnap Sternthal Arthur nagyszalontai gazdaságába mentek ki, ahol 300 eladó sertést találtak. Alkuba bocsátkoztak a tulajdonossal, de ennek eredményét nem tudhattuk meg. Valószínű, hogy sertést szerzett a város vezetősége, amit halálával fogad majd annak idején a város közönsége.

Tehénre is szükség van, mert nem lesz elég tej a télen. Most kell beszeresni tehenet minden éven, ha annak idején a tuberkulózissal s miaggyábbal való ijesztgetés miatt nem tudunk olcsó tehenet hozatni. Ne is gondoljunk rá, mit érne most az akkor olcsó hollandi tehén. Valószínű, hogy a

város vezetőségek van erre is programja, mert hiszen új istállók épülnek a Tejközpont telepén, de jó is arra gondolni, hogy mi lesz a télen a tejjel. Ha másként nem megy nyuljon a város a Közélmunkás Hivatal tartálékához, de szerencsén be vagy 80 tehenet, s akkor a csecsemők és gyermekek főtápláléka miatt nem fáj a fejünk a télen, sok minden bajt megelőzünk.

Bizonyos, hogy téhérről is szó lesz nem sokára. Csak azt szeretnénk, ha a Tejközpont vezetőjét Andó Ferenc tejmestert közvetlenül Lukács Odón főjegyző rendelkezésére bocsátanák. Jószándú, oltudatos, megbízható ember, akit ide kell kötni minden módon, nehogy észrevegyje valamelyik szomszéd város szakértelmét és ügyességét s elhódítsa tőlünk.

A nemzet ereje.

A magyar nemzetnek évezredes története folyamán talán sohasem voltak olyan nehéz napjai, talán sohasem kellett oly hatalmas, minden izmot és ideget megfeszítő erőt kifejtenie, mint a közel három év óta huzódó világháboruban. Sok megpróbáltatásnak volt már nemzetünk kitéve, de ilyenek, mint a mostani, — mikor hőszag, fagyban, s hőszagban éppúgy kellett elleneségeink milliói ellen harcolnia, mint a kitézettség veszedelme ellen, mikor a háborút nemcsak szárazon, vizen, víz alatt s levegőben kellett megvívnia, hanem a gyárakban, műhelyekben és szántóföldeken is, — még sohasem annál kevésbé, mert eddig sohasem felegette majdnem az egész világ hazánkat feldarabolással és megsemmisítéssel.

A magyar faj szivós ereje egy évezred alatt sok csodálatosat produkált már, de azért még sohasem hoztuk oly ámulatba minden téren megnyilatkozó erőnkkel elleneségeinket, mint most a világháboruban. Elleneségeink tulnyomó erejükben bíva, elbizakodottan hitték, hogy egyszerű rárohanással letipornak bennünket; de mikor a magyar baka fokosa visszatántorította a támadókat, taktikát változtatva, kitézettségére ítélt bennünket, és pénzügyi téren való kimerítésünkkel próbálták legyőzni.

De nemesek hitartó, hősiesszen küzdő katonákat adott a magyarok Istene nemzetünknek, hanem olyan magyar hősiesszeneket, gyermekeket és aggokat is, kik három éven keresztül elvégesték a hadbanlévők munkáját is s emellett még fáradságos munkájuknak eredményét: pénzük t az államnak kölcsönadták, hogy az a bennünket védő katonáinkat a védekezéshez szükséges eszközökkel elláthassa.

Három évi nagy harc után a béke korszakának küszöbén állunk. — Csak még egy kis kitérés és megéri erőfeszítésünk és szenvedésünk gyümölcse. Ha eddig erős tudott lenni a nemzet, akkor erősnek, ha talmasnak kell mutatkoznia a mostani kritikus időben is, — a mostani kibocsátott

hadikölcsön alkalmával is, mert ellenkező esetben az utókor rúszéről az a szemrehányás ér bennünket, hogy nem voltunk kitartóak, hogy akkor buktunk el, mikor már a győzelemhez közel álltunk!

Aki a győzelmet és a békét akarja, az egyezzen hadikölcsönt!

Uj vasuti menetrend.

Nem lesz uj gyorsvonat.

A mai naptól kezdve a magyar államasutak vonalain uj menetrend lép életbe, amelynek Nagyváradot érdekli változásait alább közöljük. Eöb szonban helyre kell igazítanunk egyik nagyváradi lap azon „kitűnő információ” alapuló híradását, mely szerint Nagyvárad és Budapest között két uj gyorsvonat helyeztetik forgalomba, mert erről illetékes helyen semmi sem tudnak. Sem több gyors, sem több személyvonat nem lesz, csupán a régi vonatoknak változik meg az érkezési, illetve az indulási idejük.

A menetrendi változások a következők:

Budapest—Nagyvárad—Kolozsvár között.

501. számú (gyors) vonat Kolozsvárról Nagyváradra érkezik hajnali 1 órakor s tovább indul Budapestre 1 óra 33 perckor.

502. sz. (gyors) vonat Budapestről Nagyváradra érkezik hajnali 3 óra 10 perckor s tovább indul Kolozsvárra 3 óra 33 perckor.

511. számú (személy) vonat Kolozsvárról Nagyváradra érkezik reggel 8 óra 56 perckor s tovább indul Budapestre 9 óra 29 perckor.

512. számú (személy) vonat Budapestről Nagyváradra érkezik délután 5 óra 24 perckor s tovább indul Kolozsvárra 6 óra 20 perckor.

513. számú (személy) vonat Kolozsvárról Nagyváradra érkezik este 9 óra 50 perckor s indul Budapestre 10 óra 25 perckor.

514. számú (személy) vonat Budapestről Nagyváradra érkezik hajnali 2 óra 35 perckor, tovább indul Kolozsvárra 3 óra 50 perckor.

541. sz. (vegyes) vonat indul Nagyváradról Püspökisdányba délután 2 órakor.

530. sz. (vegyes) vonat érkezik Püspökisdányból reggel 7 óra 25 perckor.

Nagyvárad—Debrecen között.

4501. sz. vonat indul Nagyváradról Debrecenbe hajnali 3 óra 26 perckor.

4506. sz. vonat érkezik Debrecenből Nagyváradra este 8 óra 36 perckor.

Nagyvárad—Szeged között.

5008. sz. vonat indul Nagyváradról Szegedre d. e 10 órakor.

5022. sz. vonat indul Nagyváradról Szegedre reggel 7 órakor.

5007. sz. vonat érkezik Szegedről Nagyváradra d. u. 5 óra 41 perckor.

5021. sz. vonat érkezik Szegedről Nagyváradra este 7 óra 50 perckor.

Nagyvárad—Érminályfalva között.

7003. sz. vonat indul Nagyváradról Érminályfalvára reggel 5 óra 35 perckor.

Tavaszi újdonságok minden cikkben megérkeztek!

Selyem szövetek, bársonyok, gyapjuszövetek, mosó kelmék, csipkék, diszek, szallagok. Uj modellek: Blousok, kabátok, köppeny és Jouponokban. Keztyük és harisnyák, gyermekruhák, kötények ágy és fehérneműekben. Szönyeg és függöny nagy választékban. Női ruha varrodámban legelőgánsabb costömök és ruhák készülnek, méltányos árban.

CZILLÉR IMRE nagyáruháza.

7002 sz. vonat érkezik Erdőhályfalváról Nagyváradra s. s. 9 óra 55 perckor.
A vaskövi és gyomai vonalon nincs váltóház.

Aki egy éj alatt 10 évet vénült.

Csendültségek látszik, de mégis megtörténik az ifjúság. Vannak emberek, akik nagyon hamar megvérdülnek, bár vannak olyanok, akik sohasem vénülnek, sőt mindig fiatalabbak. Az utóbbiak — amint azt már sok tudós és statisztikus megállapította, azt hiszik, hogy csak azok a férfiak, akik már — nem mások, mint a nők. A női nem mindig szép és fiatal — akar maradni.

A gyors vénülésről is sokat hallottunk. Újságírók igen gyakran írják, hogy valaki egy néhány óra alatt megözörlt, megvénült valamely borzalmas helyzetben, a kiállott izgalom következtében.

A mi történelmünk azonban nem ilyen. A mi emberünk, akiről szó lesz, idős volt már fiatal korában és — ezaz pardon, így nem jól mondjuk — egy éj alatt 10 évet öregedett. Anélkül, hogy bármi változást ment volna keresztül. Igazi hadi történet, figyeljünk csak ide.

Tegnapelőtt délután a rendőrség bünygyi osztályához előállították egy, a földi élet két oldalát gondóritott hajfűrőkkel rendelkező, tagbaszakadt fiatalembert. 25-26 évesnek látszott, erőteljes, fronta való anyag. Nem tudta igazolni, hogy miért nem katona, éppen ezért állították elő.

Jánossy Gyula rendőrkapitány előtt azt mondta a delikvens, hogy még 17 éves sike, illetőségi helye egy Marosvásárhely közelében levő község. A neve valamilyen Chajem, vagy mi a maró (talán éppen Maró? A szerk.) A rendőrkapitány őrizetbe vettette a fiatal urat, akiről leritt az igaznemmondás és megígérte neki, hogy táviratoz az illető községbe, hogy mi igaz a meséjéből.

Tegnap reggel, mikor a kapitány felment hivatalába, jelentették neki, hogy az ifjú beszélni akar vele. A kapitány maga előhozatta a mi emberünket, aki bűnbánóan tördelte kezét, bevallotta, hogy ő nem 17 éves, hanem már 26 éves, a neve nem Chajem, hanem valami más hasonló csendű név. Erdélyben soha életében nem volt, nem hogy ott lakna, illetőségi helye pedig — Galiczia.

Igy vénül meg valaki egy éjszaka alatt 10 évet, anélkül, hogy csak a haja szála is megörbülne. Hogy aszán a jeles galiciánál tényleg katonaszökevény a, arról nem szól a krónika, de a fentiekből következtetve egyet merünk tenni aszán ellen, hogy — igen.

Tavaszi ruhák, férfi öltönyök, felöltők, festése és tisztítása. Függöny, kézimunka, kelengye neműek tisztítása. Fekete festés elsőrendű kivitelben.

HALTENBERGER VILMOS

kelmefestő, vegytisztító és gőzmosógógyárában
Nagyvárad.

Gyár telefon sz. 34. Felvételi üzlet 14-69.

AGYONVERTE a feltékeny feleséget.

Vaskóhaszódon tavaly, október 9-án borzalmas eset történt. Cigány Vassali oláh földműves a feleségét a sző valódi értelmében agyonverte. A feje 24 darabba esett szét.

A rémtett szálalt a csendőrség hamar kibogozta. Cigány Vassali szép, erőteljes ember volt, ezért a felesége Bortis Szavéta folyton feltékenykedett rá. Előtte való nap a férjét egy asszony Mikle Pálné kereste fel, hogy lát vágjon neki az erdőben. Ezért örszaperelték. Az asszony folyton azt kiabálta a férje felé:

— Nem fért jött az ide, hanem te kelless neki. Ne menj ki az erdőre.

Esetén történt, hogy reggelit se adott az urának. Ez szóvá teite az asszony mindig növekvő feltékenységet, mire összeakadtak. A férfi elment a korcsmába, jobban mondva bement, mert a korcsma saját házában volt a ök kezelték. Ott ivott jó ideig. Délben holtkétségben hazament a mikor az asszony újra kezdte a perpatvart, felpofozta, aztán pedig az idősebb rízkéselő asszony fejét össze és széjjelverte.

Az esküdtségi tárgyaláson, amelyet Szőlőssy Gyula tanácselnök vezetett (bírák: Satachó Károly, Gruden Dező dr., ügyész: Medvigy István, jegyző: Romváry Tibor dr., védő: Kaczián Kálmán dr.) a vád szándékos emberölés büntetés miatt kérte a büntetést Cigány Vassalira. A vádlott tagadott, nem tudott magáról a rettenetes délelőttön semmit, mert résség volt. A tett elkövetése után bement a házába és lefeküdt. Még akkor is aludt, mikor a csendőrök keresték. Az agyonvert asszony holttestéhez ment és sirva ölelte át, nagyon zavarba esett neki, hogy meghalt. A feltékenységre nem volt oka.

A tanúk (Mikle Pálné is köztük) igazolták, hogy résség volt a tett elkövetésekor. Látták, hogy az asszony nyakát szorította a varró a fejét. A fa miatt volt a veszekedés, de nem adott rá okot a férj. Mikor keresték, az ágyban aludt Cigány Vassali.

As esküdtek Kaczián Kálmán dr. védő érvelését fogadták el a erős fellendulásban elkövetett súlyos testi sértés büntetésében mondták ki bűnösnek Cigány Vassalit, akit a bíróság két és fél évi börtönrre ítelt. Védő és királyi ügyész fellebbeztek az ítélet ellen.

IZSÁK LIDIA elsőrendű tűzőszalon

Nagyvárad

Park-szálloda

Nagy Sándor-u. l.

telephelyben.

Tűzőket a legelső divat szerint 2 óra alatt elkészítünk, kősz tűzőkben egyenes tartók, melltartók és harkótkben nagy választék. Tűzőket választás végett vidékre is küldünk, tisztításokat és javításokat pontosan elkészítünk. Sziglieti asztalás művésznőnek egyedüli szállítója.

Telefon: 11-53.

..HIREK..

A József ezred üdvözlése.

A nagyvárad 37. József ezred hős vitézeit a napokban az olasz harcokra kivívott újabb dicsőséges fegyverténye alkalmából, mint iriuk, Nagyvárad város közönsége nevében a városi tanács üdvözlöi.

Az üdvözlő távirat szövege a következő:

K. u. K. Regiment's Commandó No. 37.

Feldpost: 427.

Nagyvárad város egész polgársága kitörő örömmel és hasafias lelkesedéssel nyert értesülést arról a dicső tényről, hogy a város rajongó szeretettel körülveit házi-ezred a cs. és kir. 37. gyalogezred hős magyar vitései, a legatlatomosabb ellenség 10-ik támadásánál örökké felejtethetlenné tették nevüket azáltal, hogy egy napon 18 támadást vertek vissza és három ellentámadást intésték az álnok ellenség ellen.

Fogadjá az ezred parancsnoksága, a tisztikar, a hős véreink minden egyes vitéze egész városom közönségének és társaink soha el nem múló hálaérzetét és őszinte köszönetét. Isten áldása legyen rajtuk továbbra is és segítsék őket a dicsőség szárnyán a diadalmas végső győzelemhez.

Rimler Károly s. k.
polgármester.

* **Szent Sív ajtatosságok.** Junius egész hónapjában minden nap Szent Sív ajtatosságok lesznek a plebánia templomokban. A váradolasi plebánia templomban este fél 7 kor lesz az ajtatosság, mely alatt a rósaalfűz és a Szent Sív/ól a litániát imádkozzák. A váradujvárosi Szent-László templomban este 7 órakor lesz minden nap a Szent Sív ajtatosság. A várad-velencei plebánia templomban minden este 6 órakor lesz az ajtatosság. Junius 17-én, vasárnap este fél 7 órakor únnapélyes körmenettel lesz a Szent Sív ajtatosság a váradolasi plebánia templomban. A körmenetet gróf Széchényi Miklós v. b. t. t., magyarpüspök vezet. A körmenet végigvonul a Sal Ferenc-utcán a terst megkerülve tér vissza a templomba. Az ajtatosság alatt Imrik S. Zoltán c. kanonok, plebános tartónappl beszédet.

* Nyugalomba vonult ezredes.

A hivatalos lap közli, hogy a király elrendelte, hogy aratófalvi Arnótfalvy Alfréd 4. honvédegyalogszredbeli ezredes a megejtett felülvizsgálat eredménye alapján mint rokkant a nyugállományba helyeztesse.

* **A hivatalos órák a városházán.** Énlitették, hogy Nagyvárad város tanácsa elhatározta, miszerint mitől kezdve a városházán a hivatalos órák délelőtt fél 9 től déli 12 óráig és délután fél 3 órától fél 6-ig lesznek megtariva. Tegnap a polgármester egyelőre újabb határozatkosatlalig felfüggesztette az új hivatalos óra beosztást s így bizonytalan ideig marad az eddigi délelőtt hivatalos óra, reggel fél 8 től fél 2 óráig.

*** Berzeviczy Albert kihallgatása.** Budapesti tudósítónk jelent: Holnap Berzeviczy Albert jelenik meg a királynál kihallgatáson.

*** Az apológiai kurzus évszónó előadása** lesz ma délután 5 órakor urinók részére az Orsolya-tárda nygyteremében.

*** Besorozott népfelkelők bevonulása Ausztriában.** Bécsből jelentik: Az 1893-90. évfolyambeli besorozott népfelkelési szolgálatra kötelezett osztrák magyar állampolgárok, akik május 31. ig soroztattak, június 19. én, akik május 31. én túl soroztattak, június 28. án bevonulni kötelesek.

*** A fővárosi választójogi blok alakuló ülése.** Budapesti tudósítónk jelent: Szombaton fog megalakulni a demokráta körben Vázsonyi Vilmos elnöklése alatt álló fővárosi választójogi blok. Az alakuló ülésen tüntetés lesz az általános, titkos választójog mellett.

*** Katonai kitüntetések.** A hivatalos lap közli, hogy a király Antalfi Árpád 101. gyalogezredbeli főhadnagyot újlag másodszor a legfelső dícsérő elismerésével tüntette ki. Schmidt Albin 70. gyalogezredbeli hadnagy legfelső dícsérő elismerésben részesült. A koronás arany érdemkeresztekkel a vitézségi érem csapdján lett kitüntetve Kenédy István 4. honvédegyezredbeli főhadnagy, gazdasági tiszt.

*** A Népművelési Egyszület választmányi ülése.** A Népművelési Egyszület választmányja Fráter Borabán elnökletével tegnap tartotta rendes ülését a vármegyeházán. Az ülésen az 1917. évi költségvetést tárgyalták, néhány tagot voltak fel és beismerték a hadbavonult tanítók családtagjainak segélyéről. Az újság Várady Istvánnak, a Népművelési Közlöny szerkesztőjének évi tiszteletdíját 600 koronára, — Számorovszky Rezső pénztáros tiszteletdíját 400 koronára emelte fel, végül pedig elhatározta, hogy rendes közgyűlést június 10. én délelőtt 11 órakor tartja meg a vármegegyezés közgyűlési termében.

*** József főherceg az Aidosztokészség szobrának felavatási ünnepélyén.** Az Aidosztokészség szobrának leleplezését nagy buzgalommal készíti elő a rendezőbizottság. Értesülésünk szerint kilátás van arra is, hogy a felavatási ünnepélyen József kir. herceg is személyesen vesz részt. A szobor pár nap múlva teljesen kész lesz; a szobor sátorának már csak a festése van hátra. Az adományok a szoborra szépen gyűlnek.

Mindig fokozottabb érdeklődés kíséri a társadalom minden köréből a szoborbizottság ama nemes törekvését, hogy az árván maradt hős honvédeink özvegyeit és árváit megmentsék a nyomortól és pusztulástól. Mindenki aiet a maga erejéhez mérten ny hiteni a jövő nyomorán, mely kirozná az árvákat, ha a nagyváradi és biharmegyei társadalom kötelességéhez mérten nem adakoznék. A hősiherő adományok folytak be: Szepesi Lajos 6, Mezőbikácsi r. kath. iskola 50, Tenkei járási főszolgabíró 151, Jónás Lóránd 10, Bihar község előjárósága 59, Kram László 10, Nagyváradi felső kereskedelmi iskola 59, Feld Ién és Bösko 5, Wallerstein Ferencné 5, Demetrowics Jenőné 10, Osváth Lajos 2 özv. dr Személy Kál mázné az elemi és polgári leányiskola 1917 évi március hó 15. iki ünnepély jövedelméből 300, Ehrlich Imre r. fogalmazó jövedelmi számlák fejében 200, Tasnikovics Antónia 3, Csányi Jenő főszolgabíró 119, Cséffai főszolgabíró 444, Székelyhídi járás főszolgabírája 572, Magyarcsékei járás főszolgabírája 368, Béli járás főszolgabírája 73, Sárráti

Járás főszolgabírája 804, Rósch Armin 20, dr Várpal Ferenc 20. 84. tk. tábori ágyusezred 75 korona.

*** Beiratások a nagyváradi fiú és női felső kereskedelmi iskolában.** A nagyváradi fiú és női felső kereskedelmi iskolában a beiratások naponta 10. től 12. ig a következő sorrendben tartanak meg: Június 4. és 5. én a középső és felső osztályba; június 13., 14. és 15. én az alsó osztályba. A női felső kereskedelmi iskolák alsó osztályába csak jeles és jó rendű tanulók vétetnek fel. Az igazgatóság.

*** Pár nap múlva lesz vaj.** Az Országos Közéletmértési Hivatal a nagy melegre tekintettel a dán vaj szállítást egy időre felfüggesztette. Remélhetőleg pár nap alatt eső váltja föl a rekkenő hőséget, amely kiegészít a növényzetet, s akkor június 5-10. ike közt a vaj szállítása meghiúsul. Ezidőszakra vaj nincs a kereskedésekben.

*** Adományok a vak katonáknak.** A biharmegyei lények 35. korosa 05. fillért küldtek be szerkesztőségünkbe a vak katonák javára, mint 2. előadásunk tiszta jövedelmét. Gyűjtésünk ezzel 4083. korosa 42 fillérré emelkedett. Rendeltetési helyére juttatjuk.

*** A Félix-fürdő nyaralója.** Vízre kell térnünk Reigl Ernő bérő tegnapi nyilatkozatára, amely elhallgatja, hogy a nyílt uszodába melegvizet vezető csövek szűjjel pattantak s azt állítja, hogy jó volt az uszoda vize. Boros, hűvös szeles napon a megmaradt vascsövön hideg vizet nyomtak az uszodába s hogy hideg volt a víz s egészségtelen, bizonyítja Pardavy László tanuló esete, aki a hideg fürdő után gyomorgörcsöt kapott s jödelig beteg volt. Hivatkozunk Pásztor Ede szerkesztőre, aki szemtanúja volt, hogy a hideg betonba lassan folyó hűvös vizet kevesen bírták ki. Igaz lehet, hogy vasárnap 300. jegyet váltottak ki, de Reigl ur elhallgatja, hogy ekkor 200. koros jegy volt, ezek csak megnézték s nem fürödtek. Mihály Jenő nagykereskedő kérdésére, hogy hányan fürödtek, azt válaszolta a pénztáros kisasszony, hogy hetven fürdőjegyet váltottak s néhány gyerek is fürdött; öreg urak panaszkodtak, hogy a víz hideg. S hogy valami történt az uszodában a csövekkel, e tekintetben hivatkozunk magára Reigl Ernőre, aki kijelentette, hogy két hét alatt rendbe jön minden. Ahol semmi sem történt, ott nem kell rendbe jönni semminek. Mi is hisszük, hogy majd rendbe jön a Félix-fürdőnek az uszodája is. Jóakarásban nálunk nincs hiány, csak a tények letagadása és elferdítése mellett nem mehetünk el szó nélkül. Mi vigyáztunk, hogy a valót kiméletesen írjuk meg, mint megtörtént eseményt s aki ezt keveri, az többet követel tőlünk, mint amire joga van. A vizet, mint velünk közlik, abban a reményben, hogy meleg víz is lesz, 18. fokra hűtötték le és es folyt bele az uszodába. Ez nem volt 22. fokos víz, Reigl ur!

*** Gyermek előadása Bihar-zsadányban.** Het gyermek előadást rendeztek a biharmegyei iskolás lányok a vak katonák javára pünkösd két napján. A szereplők valamennyien 9-12 éves kis lányok voltak, akik általános tetszés közt kisebb színdarabokat mutattak be s költeményeket szavaltak. Működés előadás nagy sikert aratott. Közreműködtek: Oláh Katinka, Haverland nővérek, Balogh nővérek, Nagy Erzsé, Tébl Zs., Veres J., Bugyi Vilma, Jenei Nagy Erzsé.

*** Házasság.** Dr. Böszörményi László a fiatal ügyvédi generáció kiváló tagja. Böszörményi Géza ügyvéd fia, aki a magyarosítás óta katonai szolgálatot teljesít mint tüzérfőhadnagy s a harcokban tanúsított vitézségeért többször részesült kitüntetésben, június 2. án házasságra lép Junkert Margit urleánnyal Zimánduffalva (Aradmegye).

*** A tanítók s tanárok beszerzési csoportjának elnöksége felhívja mindszokat, akik a csoport utján tisztelettel, hogy regdelissik értékét június hó 1. én, az az péntek délután, 5. és 6. óra között a kereskedelmi iskolában, a csoport pénztárába, egészében, vagy részben lefizetni sziveskedjenek. Ugyanakkor egy vagon magyaroszen kerül a tagok között kiosztásra.**

*** Özv. Szunyogh Zoltánné temetése.** Nagy részvet mellett ment végbe szerdán délután 3 órakor (özv. Szunyogh Zoltánné temetése a Nagymarjai pusztán. A díszes ravatal a kastély nagyszobájában volt felállítva, pálmák és kandeliaberek között. A temetésen megjelent Buóty László, dr. Csiffra Kálmán, Szunyogh Pál, Balassenyai család, Bartos Adorján, Juricskay Zoltán, Szunyogh család és Biharvármegye több előkelő urialádja. A temetési szertartást Szenkirályi Zoltán bihari plebános végente. — A díszes temetést Veiszlovits Adolf és fia első nagyváradi temetkezési vállalkozás rendezte nagy figyelemmel és elismerésre méltó pontossággal.

*** A nagyváradi kereskedők közös akaratával elhatározták, hogy 1917. június hó 1. jétől üzletüket vasárnap egész nap zárva tartják.** (Kivételt képeznek az új és a nagy ünnepeket megelőző vasárnap). Ezután is tisztelettel kéri a nagyvárad közönséget, hogy bevéssék a hétélnapi munkanapokon szünetelni sziveskedjen. Egyszerű tisztelettel kéri azokat az üzletvezetőket, kik a meggyezésről nem tudnak vagy eddig tudni nem akartak, sziveskedjenek egy a maguk, mint alkalmazott munkatársak lelki és testi ápolgatása érdekében a vasárnap 2. és fél óra nyitásról lemondani és osztlakozásukat mindnyájuk közös céljaitól felteik zárvatartásával kifejezésre juttatni. Bizony nagyon megérdemlik az 1. napi pihenőt, kik 6. nap egymásután reggel 7. óráig este 7. óráig folytonosan dolgoznak. Minden munkanember megtartja, eléggé sajnos, hogy eddig nálunk törvény nem biztosítja.

*** Halélezések.** Nagybottai Sárkózi Andor, életének 68. ik évében Biharon elhunyt. A közönségtelenben állott előkelő férfihalálát szerető nejeán kívül két tartalékos hadrag fia János, az arany vitézségi érem és Barnabás, a nagy ezüst vitézségi érem tulajdonosa, nővére Sárkózi Karolin, fivére Sárkózi Elemér nagybirtokos, valamint sógorai Kelemen József szalárdi főszolgabíró és Tatár Zoltán Berettyóúrsulati igazgató és előkelő nagy rokonság gyászolja. Temetése nagy részvet mellett ment végbe Biharon.

Mély gyász éri Gramma Aurél hadbavonult tanítót: Irány Gramma Aranka tegnap reggel 19 éves korában hosszas, kínos szenvedés után a szentiségek ajtatos felvétele után meghalt. Temetése ma délután 6 órakor lesz az Uri utca 15. számú gyász házból. Szülei, testvérei és kiterjedt rokonsága gyászolja.

*** Tavaszi lóvizsgálat.** Közönségtelen, hogy az évenként szokásos tavaszi lóvizsgálat a folyó évben június 3. án, vasárnap reggel 7 órakor a Lovászúrtéren fog megtartatni. Felhívom a lótulajdonosokat, hogy lovaikat (szamaraikat, oszvéreiket) kijelölt helyen és időben hatóságilag ellenőrzés alá engedő megvizsgálatás céljából annál is inkább állítsák elő, mert ellenkező esetben a lóvizsgálatról igazolatlanul elmaradt lovak a tulajdonos költségére kényszer útján lesznek előállítva és megvizsgálatva. Nagyváradi, 1917. május 31. Rendőrkapitány.

Megbízható ujsághordónőt keres a Tiszántúl kiadóhivatala, azonnali belépésre.

x Paleskairtó MOKIN biztos szer. Ára 1 korona 80 fillér. Kapható kizárólag **Farkas István Apolló drogeriájában** B. A. 7/B.

A Püspök fürdőben hétfőn délután a kápolna és vendéglő közötti asztaloknál elveszett egy szürke vadmacska-bőr. Becenletes megtaláló kéri a kiadóra bejárnai, hol illő jutalomban részesül.

„Korona szappan-por.” Nem kell szappan, sem szóda, sem mosópor. Hőfehérre mos, a ruhának nem árt, minden eseményen a törvényszéki vegyészeti tanusítvány. Egy félkilós doboz ára 25 kgr. ruhára 1 korona. Egyedüli főraktár: **Farkas István „Apolló drogeria”** Nagyvárad. Telefon 13-02.

Közhígyés, hurut, rekedtség és nyálkásodás ellen gyors és biztos hatású szer: Farkas-féle hurut szeletke. Ára 1:20 kor. Kapható **Farkas István „Apolló” drogeriájában** Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/B. Tejkonzerv is kapható.

Előrendű hántott vargafarokai métere husz korona a Szenteleki erdőben (Püspökfürdő felett) átvéve. Faanyagok **Mertz János** borkészletében, vagy a megbízotnál az erdőben.

Kőműves, ács, cserepező, valamint mindenféle építkezési munkákat a legolcsóbb áron elvállalok úgy vidéken, mint helyben.

Tisztelettel

Simándi István
kép. kőműves és ácsmester
Uri-utca 57. szám.

SZÍNHÁZ

Heti műsor:

Péntek: Csárdákirálynő.
Szombat délután: Muzikáry.
Szombat este: Iglói diákok.
Vasárnap délután: Gólem.
Vasárnap este: Tatarjárás.

Farkas Pali két vendéjátéka Nagyváradon.

Tudvalevő, hogy a nagyvárad-i közönségnek feledhetlenül vált kedvenc-komikusa: **Farkas Pali**, akit a népszerűség már csak farkaspalinak hív, a jövő idénytől kezdve Nagyváradra szerződött.

Mielőtt azonban farkaspalink (új)ból egészen a miénk lenne, legközelebb már, mint vendég lép fel a Szigligeti színházban.

E hét szombatján este az Iglói diákok című bájos vígjátékának azt a tanár-esszéspéjátéka, amelyben karakterisztikumát utólag természetien tudta tenni az a kiváló színész.

Farkas Pali ezenkívül még **Gábor Andor** híres Dóllárpapájának címszerepében is fel lép és csak természetesen, hogy **Farkas Pali** mindkét fellépése szufolt házat fog vonzani, mint ahogy mindig a közönség érdeklődésének mértékét megérdemelt fokozódását jelenti, amikor **Farkas Pali** neve a színlapon szerepelt.

Dr. Tóth Kálmán ma este újból fellép a Csárdákirálynő címszerepében.

IRODALOM

Az Élet szépirodalmi képes heti folyóirat (szerkesztő: **Andor József**) május 27-iki száma a következő tartalommal jelent meg: **Dr. Ador. S. Án.** — Szentelekijárás. **Prohászka Ottokár.** — Költemények: **Ádám végezte. Anka János.** — Te neveddel. **Bodor Aladár.** — Virágszomsz. **Gáspár Jenő.** — Az elkészült lovag. (Elbeszélés.) **Kádár Lehel.** — Az öreg pap ávartettje. (Elbeszélés.) **Boros Ferenc.** — Gondolatok. — Rózsák között. (Elbeszélés.) **Pokorny Margit.** — Szivvel lélekkel. (Regény.) **Irtó: René Bazin;** fordította **Kálmán György.** — Beszélgetések. (Elbeszélés.) **Pozsoly József.** — Kultúra. — Hétről hétre. — Szerkesztői üzenetek. — A hitűző lapot melegea ajánljuk olvasóink figyelmébe. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, I, Fehérvári ut 15/c. Előfizetési ár féléves 10 korona. Munkálványszámot készséggel küld a kiadóhivatal.

Uj Idők. Az Uj Idők legújabb száma a következő tartalommal jelent meg. Most két a nap; regény, írta **Csuthó Kálmán.** **Szabolcska Mihály:** Arany János születése százados ünnepére: költemény. **Nagy Endre:** Oh a sziv szerelme! (elbeszélés). A kerak asztalánál. **Endrődi B. Án.** Hí; vers, **Kádár Lehel;** G. lopp. elbeszélés. **Gárdy V. Án.** Szeret a bog rősz. **Farkas István:** A csodagyerek; elbeszélés. **Pillanatszerűségek.**

HETI ÁRJEGYZÉK:

Vizespohár csiszolt üvegből	—25
Borospohár csiszolt üvegből	—20
Vizeskancsó csiszolt üvegből	1:50
Borospalack csiszolt üvegből	1:50
Teáscsésze fehér finom porcellán	1—
Teáscsésze színes finom porcellán	1:80
Porcellán vizeskancsó díszítéssel	2:50
Kávésbögre emlék felirással	—70
Fali sőtartó majolika fedéllel	2:50
Majolika vizeskancsó színezéssel	3—
Teáskészlet aranyozással	10—
Kávéskészlet aranyozással	10—
Feketéskészlet aranyozással	10—
Mosdókészlet felszerelve	12—
Ebédőkészlet aranyozással	40—
Vizeskészlet színes aranyozással	4—
Boroskészlet színes aranyozással	4—
Söröskészlet színes aranyozással	4—
Tészta készlet finom majolika	5—
Befőtteskészlet 6 személyre	4—

Konyha felszerelési áruk.
Főzőedények.
Táblaüveg. Porcellánárúk.
Répkerepezés művészies kivitelben. Ablaküvegezés!

Eladás nagyban és kicsinyben.

KOMLÓS TESTVÉREK

üveg és porcellán nagykereskedés.
Nagyvárad, Zöldfa-u. 13. sz.
Telefonszám 372.

Főszerkesztő: **Dr. KRÜGER ALADÁR** Felelős szerkesztő: **Dr. PAPP KÁROLY**

APOLLÓ mozgószínház

Péntek
A falu rossza
színmű 5 felv.

Az előadások vasárnap d. u. 8 óraker, hétköznap 5 óraker kezdődnek.

VIGADÓ mozgószínház

Péntek
Titáni küzdelem
dráma 4 felv.

Az előadások vasárnap d. u. 8 óraker, hétköznap 5 óraker kezdődnek.

URANIA mozgószínház

Péntek
Az iker testvérek
dráma 3 felv.

Az előadások vasárnap d. u. 8 óraker, hétköznap 5 óraker kezdődnek.

KÖZGAZDASÁG

A Hungária Cipőgyár r.-t. a Bihar nyomdától megvett dobozgyárat a cipőgyár telepén újra helyezte. — A dobozgyár ipari, kereskedelmi, gyógyszerészeti és drogeriati célokra szükséges mindennemű dobozok készítésével foglalkozik a legfinomabb kivitelűtől a leggyorsabbig.

Árverési hirdetmény.

Kiskoru Szilágyi Zoltán és László tulajdonát képező nagyvárad-i 3927. sz. betétben A 1 sor 1280/1 hr. sz. a felvett Nagyvárad-olaszi 13 népsorsz. ház, Fűzes u. 13 sz. Nagyvárad város árvaszékeének 6759-1917 sz. véghatározata értelmében nyilvános árverés útján fog eladatni. **Kikiáltási ár: 45000 kor., azaz negyvenötezer korona.**

Az árverés az árvaszék kiküldöttjének hivatalos helyiségében, Városháza II. em. 40. 1917. június 14-én d. e. 10 óraker tartatik.

Venni szándékozók kötelesek az árverés napjáj a kikiáltási ár 10 % át 4500 koronát a város pénztárába bánatpénzül lefizetni és erről szóló nyugtát árverés alkalmával kiküldöttnek átadni, továbbá jelen árverési hirdetményt és feltételeit sajátkezűleg aláírni.

A tett ajánlat árverelőket feltétlenül kötelezi, eladó kiskorukat azonban csak akkor, ha a városi árvaszék a tett ajánlatok felett már határozott, illetve azok egyikét elfogadta.

Az árvaszék a tett ajánlatokhoz kötve nincsen, azok között szabadon választhat. Az ajánlat elfogadása után az erre vonatkozó véghatározat jogerőre emelkedésétől számított 15 nap alatt tartozik vevő a megajánlott vételárat egészben a gyámpénztárba befizetni és ugyanezen idő alatt az árvaszék tiszti ügyészenél az adás-vételi szerződés elkészítése, illetve aláírása végett jelentkezni.

Ha vevő a vételárat a kitűzött határidőre be nem fizetné a gyámpénztárba, a gyámhatóságnak jogában áll őt vagy ajánlata teljesítésére perrel kényszeríteni, vagy jogüzetet hatálytalannak kimondani, esetleg vevő kárára és veszélyére új árverést tartani, vagy az ingatlant ugyancsak ezen következmény terhe alatt másképpen értékesíteni. A jóváhagyási záradékkal ellátott szerződést a gyámhatóság az erre vonatkozó határozat jogerőre emelkedése után fogja vevőnek kiadni.

Vevő az ingatlant tehermentesen kapja és azért az összes terhek kifizetése és törlesztése iránt a szerződés jóváhagyása után az árvaszéki hivatalból fog intézkedni.

A szerződés készítése, a bekebelezés költségei és az összes illetékek, valamint a törlési költségek vevőt terhelik.

Nagyvárad város árvaszékeének 1917. május 26-án tartott tanácsüléséből.

Dr. Istvánffy
Árvaszéki elnök.

FATALPU CIPŐGYÁR

HAAS LIPÓT,

Fatalpu cipők: 25-28, 29-35, 36-39, 40-46.

Borjú bőr 13:40, 15:80, 18:10, 22:20.
 Ia Hasított bőr 15:80, 18:70, 20:50, 25:70.
 Lóbox-éstehenbox 17—, 20:50, 22:80, 27:50

Fatalpu szandálok:
 24-25, 26-28, 29-31, 32-35,
 4—, 4:10, 4:40, 4:90,
 36-37, 38-40, 41-43, 44-46,
 5—, 5:50, 6—, 6:10.

Lábujjszij oldalszegés nélkül **törvényileg védett megerősítéssel!**

Gyárak, bányák, mezőgazdaságok, gyermekmenhelyek, intézetek és egyesületek engedményben részesülnek.

Nagyvárad, Rákóczi-ut 5. sz. Telefonszám 4-63.

1563-1917. tkvi szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A margittai kir. járásbíróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Csejger János végrehajtónak Pósn György és neje elleni végrehajtási ügyében a nagyváradai kir. törvényszék és a margittai kir. járásbíróság területén levő margittai község határában fekvő a margittai 567 számú betétben A l. 3-4 sor, 836/1, 837/1 hrsz. a belsőségben fekvő 367. ö. l. számú udvaros hátra és szántóra 908 korona ezennel megállapított kikiáltási áron elrendelte s hogy az ingatlanok a kir. járásbíróság árverelő helyiségébe 1917. évi június hó 19. (tizenkilencedik) napjának d. e. 10 1/2 órájkor megtartandó nyilvános árverésen a kikiáltási áron alól nem fognak eladni.

Az árverezni szándékozók az 1908 évi LXI. t. cz. 21. § a értelmében mentesen kivételével tartoznak bánatpénzzel a jószágot kikiáltási árára 10 % át készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy a bánatpénznek a bíróságnál történt előzetes letételét igazoló elismervényt átszolgáltatni a kiküldöttnek.

Margitta, 1917. április hó 24. Hrabal s. k. kir. járásbíró.

A kiadmány hiteléül
Sepáček
 s. hiv. tisztv.

ÁLTALÁNOS TAKARÉKPÉNZTÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Nagyvárad, Bémer-tér.

Befizetett részvénytőke
1.000.000 korona.

Elfogad takarékbetétet könyvecskékre és folyószámlára s azt előnyösen kamatoztatja. Leszámítol váltókat. Engedélyez előnyös feltételek mellett jelzálogkölsönöket törlesztésekre. Előleget ad értékpapirokra.

Hasábos és vágott

TÜZIFA

szükségletét a legnagyobb bizalommal csak

JENEI M. CÉGNÉL

szerezheti be

Nagypiaciér, Kugler és Andrányi palota. Telefon 10-13. szám.

Megrendelések pontosan kimérve, kivonatba házhoz szállíthatnak.

* Eladó Bethlen és Kaszárnya u'ca sarkán egy italméressel ellátott üzletház előnyös fizetési feltételekkel. Általános Takarékpénztár r.-t. Nagyvárad, Bémer-tér 2.

Telefon 1404. Utcai helyiség

MOCSÁRY SÁNDOR

Épület- és díszmű bádgos, vízvezeték és villanszerelő.

Nagy-Várad, Zöldfa-utcza.
 Zöldfa-épület.

Villanymotor, írógépek, kerékpárok, ellenőrző kasszák és gramafonok szakszerű javítása és állandó jókarban tartása. Bronzműves, lakatos és műszerész munkák elfogadtatnak.

Nagyvárad legszebb kirándulólhelye

Szent László Püspök Gyógy-Fürdő

Nagyvárad mellett

Fürdőüzem teljes!

Kénes hévviz források természetes forrása 42°C kénes hőforrását már 300 év óta használják bámulatos gyógyhatással köszvény, csusz, csontbajok, női betegségek és más fájdalmas betegségek ellen.

500 holdas fenyőerdő közvetlen a virágos park mellett. — Villanyvilágítás az egész telepen és az összes szobákban. Nagyszabású nyári uszoda 26°C folyton befolyó forrásvízzel, uszástanfűtő, napfürdő, honokkura. Fürdőismertetőt küld az igazgatóság.

Komzsis Alajos,
 a fürdő bérlője.

Betűszedő tanulóknak fiu és berakó tanulóknak leány fizetéssel felvétetik

a Szent László-nyomda R.-t.-nél.

Vízvezeték-utcán szép kilátással egy családnak való ház eladó.

Felvilágosítást ad:

Dr. Jmrik Gusztáv ügyvéd
 Sal Ferenc-u. 15. Telefon 416.